

Nieuwsbrief

Plantenziekten en plagen in openbaar groen

Nummer 2, september 2009

Plagen, ziekten en onkruiden vormen van oudsher een bedreiging voor gezonde bomen en planten. Daar komen exotische planten, plagen en ziekten bij die in nieuwe gebieden kunnen overleven en daar inheemse soorten in het nauw drijven. De Plantenziektenkundige Dienst (PD) heeft als taak de plantgezondheid in teelt en groene ruimte te beschermen en te bevorderen. In dit kader informeert de PD u via deze nieuwsbrief over plantenziekten en plagen die de groene ruimte treffen.

Ambrosia een bedreiging voor hooikoortspatiënten

In augustus zijn de uit gemorst vogelvoer ontkiemde Ambrosiaplantjes zover ontwikkeld dat ze kunnen gaan bloeien. De piek van de bloei is eind augustus begin september. Op het eerste oog zijn de bloemen niet spectaculair. Geen fraaie bloem of grote afmetingen, eerder een onooglijke aar die niet veel mooier is dan een gras-

spriet. De gevolgen voor mensen met een pollenallergie (hooikoorts), zijn echter wel ernstig. Mensen die er gevoelig voor zijn kunnen al bij zeer weinig pollen gezondheidsproblemen krijgen.

In gebieden waar Ambrosia veel voorkomt is 10% tot 20% van de bevolking gevoelig voor Ambrosia. Als de plant zich breed vestigt in Nederland, kan Ambrosia het huidige 'hooikoortsseizoen' tot 2 maanden verlengen. Tot dusver wordt de plant in Nederland vooral aangetroffen in tuinen op plaatsen waar vogelvoer is gemorst, maar ook in wegbermen en verstoorte vegetaties in een stedelijke omgeving.

Het is belangrijk om de planten in het openbaar groen en bij mensen in de tuin te verwijderen. Dit om de overlast voor hooikoortspatiënten te beperken en te voorkomen dat de plant zich door zaadvorming blijvend kan vestigen.

Meer informatie op de pagina [Ambrosia](#)

Inhoudsopgave

- [Ambrosia een bedreiging voor hooikoortspatiënten](#)
- [Bastknobbel waarnemingen worden voortgezet](#)
- [Verbod aanplant van wilde meidoorn](#)
- [Seizoen 2009 uitermate gunstig voor eikenprocessierups](#)

Aan- of afmelden nieuwsbrief?

U kunt zich aanmelden voor deze digitale nieuwsbrief door een e-mail te sturen naar pd.info@minlnv.nl, onder vermelding van 'Aanmelding nieuwsbrief plantenziekten en plagen in openbaar groen'. Wenst u in de toekomst geen nieuwsbrief meer te ontvangen, dan kunt u zich via dit mailadres afmelden.

Bastknobbel waarnemingen worden voortgezet

In 2006 maakte Alphen aan de Rijn voor het eerst melding van de aanwezigheid van bastknobbels bij diverse soorten stadsbomen. De PD heeft in 2008 een bastknobbelsurvey uitgevoerd. Ter ondersteuning hiervan heeft de PD in een vorige editie van deze nieuwsbrief (nummer 3, november 2008) een oproep gedaan om waargenomen bastknobbels te melden. Dit leverde diverse meldingen op. Op basis van alle waarnemingen kunnen we stellen dat bastknobbels vooral veel lijken voor te komen in Noord-Brabant, Limburg, Zuid-Holland en Zeeland, tot dusver op zo'n veertig boomsoorten. In de tweede helft van 2009 voert de PD weer een uitgebreide survey uit, als vervolg op die van 2008.

PPO/WUR concludeerde dat de bastknobbels een reactie zijn op het afsterven van bastcellen om de gezonde weefsels te beschermen. Onderzoeken naar de oorzaak van de bastknobbels, o.a. door de PD, WUR en BLGG, hebben tot dusver niet kunnen aantonen wat de veroorzaker is. Enkele onderzoeken lopen nog. De aanwezigheid van bastknobbels lijkt tot dusver vooral een esthetisch probleem te zijn; bomen lijken niet te lijden onder de bastknobbels.

Meer informatie op de pagina [Bastknobbels](#)

Verbod aanplant van wilde meidoorn

Bacterievuur is een plantenziekte veroorzaakt door de bacterie *Erwinia amylovora*. Het is een besmettelijke ziekte die niet alleen een gevaar is voor de boom- en fruitteelt, maar ook in het openbaar groen behoorlijk wat schade kan veroorzaken. Gunstige omstandigheden voor de bacterie kunnen tot een epidemie leiden. Vooral peren en meidoorns zijn vatbaar voor bacterievuur.

Meer informatie op de website [Eikenprocessierups](#)

Om mogelijke schade door bacterievuur te beperken, zijn in Nederland bufferzones ingesteld, waarbinnen de bestrijding van bacterievuur verplicht is en het aanplanten van een aantal voor bacterievuur gevoelige planten (zoals wilde meidoorn) verboden is. Hoewel geen nieuw beleid, lijkt met name het aanplantverbod minder bekend te zijn. In toenemende mate worden overtredingen van dit verbod vastgesteld. Bij het constateren hiervan moeten de verboden planten, zoals de wilde meidoorn, verwijderd worden.

Om meer bekendheid te geven aan bacterievuur en het beleid hieromtrent in Nederland is in 2007 de brochure 'Bacterievuur informa-

tie voor groenbeheerders in de bufferzones' opgesteld en breed verspreid. Deze brochure is te vinden op de PD website.

Meer informatie op de pagina [Bacterievuur](#)

Seizoen 2009 zeer gunstig voor eikenprocessierups

Na een goede overleving van de eipakketten in de afgelopen winter 2008/2009, zijn de weersomstandigheden uitermate gunstig geweest voor de overleving van de rupsen. Dit resulteerde in grotere populaties en een toename in de verspreiding. Als gevolg hiervan was er meer overlast en een grotere inspanning nodig om eikenprocessierups te kunnen beheersen. De toename van nesten die in gemeenten is waargenomen, varieert van 20% tot 600%. Diverse gemeenten werden verrast door de grote stijging. Midden juli zijn de eerste vlinders uitgevlogen en vluchten van vlinders worden nog tot begin september verwacht.

De huidige vangsten in Drenthe geven aan dat komend jaar op veel plaatsen in de provincie nesten kunnen worden verwacht. In Amsterdam hebben zich op diverse plaatsen flinke populaties van eikenprocessierups kunnen ontwikkelen. De coördinatie van beheersmaatregelen voor volgend jaar wordt voorbereid.

Ook de komende periode is het volgende van belang: verwijderen van zoveel mogelijk aanwezige nesten, goede registratie van locaties en aantallen nesten en toegepaste beheersmethoden, waarnemingen op aanwezigheid van nesten ook uitvoeren wanneer de bomen geen blad meer dragen.

Meer informatie op de website [Eikenprocessierups](#)

Colofon

Samenstelling: Nicole Bouwer
Eindredactie: Maarten Steeghs
Vormgeving: Bedrijfsuitgeverij, DB i.o.

Plantenziektenkundige Dienst
Geertjesweg 15, 6706 EA Wageningen
Postbus 9102, 6700 HC Wageningen
Tel. 0317-496911, Fax: 0317-421701
Internet: www.minlnv.nl/pd
E-mail: pd.info@minlnv.nl